

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: TIL CHRISTNE VENNER

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "TIL CHRISTNE VENNER", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 5. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig08val-shoot-workid54333/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

TIL CHRISTNE VENNER.

HAANDBOG i Verdens-Historien var ved Siden af Sangværket til den danske Kirke (1837) Grundtvigs skriftlige Hovedarbejde i Tiaaret 1833—43. Men hans kraftfulde Aand frembragte i de samme Aar en Mængde mindre Skrifter, Digte og Afhandlinger, hvoraf der i dette Bind skal meddeles et stort Udvalg.

En Del af disse fremkom i *Den nordiske Kirketidende*, som fra 1833 til 1840 blev udgivet af Jacob Christian Lindberg, der med trofast Iver og skarp Pen kæmpede for de kirkelige Grundtanker, hans ældre Ven havde fremsat.

Da Grundtvig den 8. September 1833 havde fyldt halvhundrede Aar, skrev han i *Den Nordiske Kirketidende* Nr. 37, for 15. September 1833, Digtet Til Christne Venner, som her aftrykkes efter Originalen. Digtet er optrykt i *Poetiske Skrifter* V. Bind Nr. 91, hvor de smaa Afvigelser fra det bevarede Haandskrift findes anførte.

Til Christne Venner.

Ved Mid-Aften Dagen hælder,
Og ved Jevndøgns-Tid i Høst
Livets Efteraar sig melder
Vissest med vor egen Røst,
Nævner kun i Klage-Tone
Markens Guld og Skovens Krone!

Til Christne Venner

Dog paa mig ei Straaler blanke
Spillet har med Sommer-Glands,
Født i Høst til Ax at sanke,
Meer end Blomster til en Krands,
Skabt til lønlig kun at gløde
I en sildig Aften-Røde!

Derfor ei som Skjald jeg skiælver
For den kolde, dunkle Tid:
Deiligst blaa sig Buen hvælver
Over Bøge-Toppen hvid,
Høiest løfter da sin Stemme
Fuglen, hvor min Sang har hjemme!

Ja, hvor Kjæmpe-Aanden bygger,
Under Bjerg og Bøg i Skjul,
Der har Natten meer end Skygger,
Vinter en høirøstet Fugl,
I hvis Toner sammensmelte
Fortids Aar med deres Helte!

Vel som Dødelig jeg sukker:
Kun en Blomst er Manddoms-Aar,
Kold er Haanden, som den plukker,
Selv i Skjaldens Urtegaard,
Barsk er, naar dens Aars-Tid skifter,
Stormen, som dens Støv henvifter!

Men, o Venner! I, som lytted
Ikke blot til Skjaldens Sang,
Men til hvad langt bedre nytted:
Ordets Røst og Efter-Klang;
I det veed, for mig er Trøsten:
»Tungen lidt kun er mod Røsten!«

Han, hvis Røst er over Vandet,
Aander Liv i os paa Ny,
Han, hvis Haand har Kalken blandet,
Som os løfter over Sky,
Han, vor faldtro Ven i Nøden,
Han vor Udvei er fra Døden!

Til Christne Venner

Vi har godt paa gamle Dage,
Netop naar vor Kraft forgaaer,
Mægtigst Han er i de Svage,
Kroner helst de hvide Haar:
Øver dem med Viisdoms-Taler
Helst »den Gamles» Aand neddaler!

Derfor lad med Fryd os sande:
Store Ting for os har gjort
Han, der skjænked alle Lænde
»Herrens Huus og Himlens Port,»
Da os faldt som Skjæl fra Øie
Mellem Fædres Kæmpe-Høie!

Ikke blot vi see, hvad Hænder
Nu hardtad kan føle paa,
At med Hast til Jordens Ender
Navnet seierrigt skal gaae,
Som af Ham paa Gylden-Stolen
Kaar tilfelles fik med Solen!

Alle Kroner vi tillige
See sig taarne paa vor Drot,
Hans er hele Aandens Rige,
Fiendens er kun Skam og Spot:
Med det Hellige, det Søgne
»Sandheds» Alt, undtagen Løgne!

Det tilgavns og fryder Øiet:
Skole-Støv ei skiller ad
Hvad vor Konge sammenføied
Til sin prude Klippe-Stad;
Aldrig et Lukaf i Skolen
Gjør til Kirke Præd'ke-Stolen!

Endelig vi saae og kjendte,
Hvad med Penne-Fier var dulgt,
At den Aand, som Han udsendte,
Trolig og Hans Ord har fulgt;
Troens Ord, som Tunger tale,
Ei dets Tegn, som Fingre male!

Til Christne Venner

Ei for Bogstav meer vi knæle,
Kun for Aanden i Guds Ord,
Som gienføder vore Sjæle,
Bænker os ved Herrens Bord,
Ordet, som skal ingenlunde
Med al Verden gaae tilgrunde!

Det kan røre som Guds Finger,
Det kan lyde som Hans Røst,
Det kan gaae paa Veirets Vinger,
Det kan boe i Mande-Bryst,
Det kan staae, naar Klipper vælte,
Trods'er Ild, naar Kloder smelte!

Det er Kirkens Lys og Stytte,
Det er Kirkens Skjold og Værn,
Tryk-Papir kun har sin Nytte,
Alt som Træ og Steen og Jern,
Ordet tidlig er og silde
Livets Kalk og Livets Kilde!

I Begyndelsen var Ordet,
Det var Gud og Liv og Aand,
Hvo har kunnet, hvo har turdet
Gjøre det til Streg af Haand!
Hvo vil Herrens Ord formene
Uden Stav at gaae alene!

Hvo har vel fra Guddoms-Ordet
Taget Liv og Skaber-Magt,
Hvem har vundet dem ved Mordet,
Hvem har dem i Pressen lagt,
Hvem har kløgtig, trods Fornuften,
Skabt en Sandheds-Aand af Luftten!

Ingen har, hvad Ingen kunde,
Ordet med en Finger rørt,
Hexe-Mestre ingenlunde
Liv og Aand i Pennen ført,
Ingen Gud det Ord har skrevet,
Hvorved Alt er skabt, og blevet!

Til Christne Venner

Derfor lad kun Dagen skride!
Lad kun Høsten Vinter spaae!
Lad kun Tungen sig opslide!
Lad kun Læben vorde blaa,
Muldet paa de fire Fjæle
Give fattigt Efter-Mæle!

Som i Himlen, saa paa Jorden,
Og det lever uden Baand,
Som i Østen, saa i Norden,
Aldid Lys og Liv og Aand,
Skaber Troen, naar Det klinger,
Haab og Trøst med Engle-Vinger!

Leg kun, Vind, med Blomster-Blade!
Større Syn opleved vi,
Rokkes ikke fra vort Stæde,
Hvad end ruller os forbi,
Skal herefter og tilvisse
Skue større Ting end disse!

Derfor, mens vor Lampe brænder,
Vente vi paa Morgen-Gry!
Sanddrue Tunger, rene Hænder,
Gammel Tro i Hjerter nye,
»Glæde som den er om Høsten«,
Glæde over Guddoms-Røsten!